

va trobar alguna oposició, però va acabar sent aprovada per l'Assemblea. No va ser l'única ocasió en què l'ús de l'anglès en les publicacions de romanística es va discutir durant el congrés i no en serà la darrera. De fet, aquest episodi de l'Assemblea ja ha tingut una repercussió escrita en el diari italià *Il Sole 24 Ore*, on Lorenzo Tomasin ha publicat un petit article amb el títol «Amanti del latino sedotti dall'inglese» (21/07/2019).

En darrer lloc cal destacar que a l'Assemblea es va aprovar la candidatura de la Universitat de La Laguna (Tenerife) per organitzar el XXX congrés el juliol de l'any 2022.

Fernando SÁNCHEZ-MIRET
Universitat de Salamanca

Jornada «La lexicografia llatina medieval i els corpus documentals. Memorial Joan Bastardas» (11-12 de juliol de 2019). — Els dies 11 i 12 de juliol de 2019 tingué lloc a la Sala d'Actes de la Institució Milà i Fontanals (IMF) del CSIC la jornada «La lexicografia llatina medieval i els corpus documentals». La trobada, promoguda i patrocinada per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, va comptar amb el suport de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, de la Facultat de Filologia i del Departament de Filologia Clàssica, Romànica i Semítica de la Universitat de Barcelona, així com de la Institució Milà i Fontanals del CSIC.

A l'acte d'inauguració, la presidenta de la Secció Filològica de l'IEC, Dra. Teresa Cabré, va donar la benvinguda als assistents i va lloar la figura del professor Joan Bastardas, catedràtic de la Universitat de Barcelona, membre de l'Institut d'Estudis Catalans, institució de la qual va ser vicepresident (1983-1986) i director de les oficines Lexicogràfiques (1990-1992), i sobretot impulsor dels estudis sobre llatí medieval a casa nostra, concretats en la direcció del *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae*, projecte del qual va ser director fins a la seva mort, de la qual es compleix enguany el desè aniversari, a l'ensems que aquest any coincideix amb el centenari del seu naixement, circumstàncies que feien que fos molt oportú dedicar-li aquesta jornada. D'altra banda, la Dr. Débora Zurro, vicedirectora de la IMF, va oferir les instal·lacions de la institució per al bon desenvolupament de la jornada.

L'objectiu principal del simposi era presentar públicament la xarxa CODOLHis (Corpus Documentale Latinum Hispaniarum). Es tracta d'una plataforma d'accés conjunt a les diferents bases de dades lligades al treball dels equips que s'ocupen de l'estudi del llatí medieval i que s'ha pogut desenvolupar gràcies a l'ajut concedit pel Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat del Govern d'Espanya («Red de Excelencia» FFI2016-81889-REDT).

La sessió del dijous, dia 11, a la tarda es va dedicar a presentar el CODOLHis i a recollir la intervenció dels representants dels equips que participaren en la seva configuració. Així, en primer lloc el prof. Pere J. Quetglas, catedràtic de Filologia Llatina de la UB i director del *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae*, va exposar els antecedents que abocaren que quatre grups dedicats a l'estudi del llatí medieval de la Península Ibèrica unissin les seves forces per fer un pas endavant concretat en la creació de la plataforma conjunta abans esmentada amb l'objectiu de posar a l'abast de tot el públic les bases de dades lèxiques especialitzades en cada una de les àrees geogràfiques del llatí medieval hispànic. Va incidir en el caràcter obert, no invasiu i de respecte a les peculiaritats de cada grup, així com de la seva voluntat de constituir un servei públic. Va agrair la bona disposició i l'ajut de tots els participants, especialment del matemàtic Pere Farró Sales, i va acabar fent una crida a la participació d'altres grups ja existents o que puguin formar-se d'ara endavant.

Tot seguit, la Dra. Ana Gómez Rabal, científica titular de la Institució Milà i Fontanals del CSIC, va fer una exposició detallada del projecte, incidint en primer lloc en les característiques tècniques de la plataforma, els objectius perseguits, oportunitats i reptes que presenta i, a continua-

ció, va realitzar una demostració pràctica de la manera de fer cerques i de les possibles millores que s'aniran implantant de manera progressiva.

En la segona part d'aquesta sessió de tarda van intervenir els membres dels equips que participen en aquesta primera etapa del CODOLHisP: la Dra. Mercè Puig Rodríguez-Escalona (UB) en representació del CODOLCAT (*Corpus Documentale Latinum Cataloniae*), el Dr. José Manuel Díaz de Bustamante (USC) com a representant del CODOLGA (*Corpus Documentale Latinum Gallaeciae*), la Dra. Estrella Pérez Rodríguez (UVA) i el Dr. Maurilio Pérez González (UNILEÓN) en representació del CODOL-LEG (*Lexicon Latinitatis Medii Aevi Regni Legionis*) i el Dr. Juan Antonio Barrio (UA) i la Dra. Alexandra Angelino (UA), representant el CODOLVA (*Corpus Documentale Latinum Valencie*). Tots ells manifestaren la seva satisfacció perquè el projecte s'hagi pogut concloure de manera satisfactòria en el termini prefixat i destacaren de forma individualitzada les dificultats que els havia suposat sumar-se en aquest projecte i, sobretot, els beneficis que n'havien pogut treure, com per exemple l'endegament o la millora de les plataformes pròpies.

La sessió del divendres, dia 12, va recollir les intervencions d'altres grups que, amb el temps, podrien acabar integrant-se en la plataforma del CODOLHisP, o d'una altra de més àmplia que permetés abastar-los tots. Així, els professors Paulo Alberto i Rodrigo Furtado (Universidade de Lisboa) exposaren l'estat i les perspectives de digitalització de les fonts del regne de Portugal mitjançant el CODOLPOR (*Corpus Documentale Latinum Portucalense*), alhora que manifestaren la seva disposició a integrar el CODOLPOR en el CODOLHisP. En el mateix sentit es manifestà la Dra. Guadalupe Lopetegui (UPV), tot i posar de manifest les dificultats per a la creació d'un CODOLVASC (*Corpus Documentale Latinum Vasconiae*).

Les altres ponències d'aquesta sessió es mogueren entorn de la situació d'altres grups de recerca en lexicografia llatina medieval en diferents països d'Europa tant pel que fa a la redacció de diccionaris com a la creació de plataformes documentals. Així, el Dr. Michał Rzepiela (Instytutu Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk) va dedicar la seva intervenció a «Le dictionnaire et les corpus électroniques du latin médiéval polonais»; el Dr. Vasile Rus (Universitatea Babeş-Bolyai) presentà sota el títol «Versus *Lexicon mediae et infimae latinitatis Daco-Romanorum*» l'estat de publicació de les fonts llatines medievals romaneses i la seva possible informatització de cara al futur. Després fou el torn de la Dra. Adelheid Wellhausen (Bayerische Akademie der Wissenschaften), qui, com a directora del *Mittellateinisches Wörterbuch*, parlà sobre «Il *Mittellateinisches Wörterbuch* – Informazioni sullo stato dei lavori». I, finalment, parlaren els Drs. Bruno Bon i Renaud Alexandre (Institut de Recherche et d'Histoire des Textes) que, en tant que representants del *Novum Glossarium*, feren la presentació «VELUM: vers un corpus européen du latin médiéval».

La clausura de l'acte va córrer a càrrec del Dr. Carles Garriga, president de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, entitat que va subvencionar aquesta trobada científica. El Dr. Garriga va agrair als organitzadors i participants la tasca feta i els va encoratjar a continuar per aquest camí, alhora que va tenir unes paraules de record per a la Dra. Montserrat Jufresa, fins fa poc presidenta de la SCEC, que va ser qui va donar la primera empenta a l'organització d'aquest simposi.

La trobada constituí un encontre agradable de col·laboradors que, sota l'abric de Joan Bastardas, es reuniren per compartir un projecte que serveix de punt de partida per crear nous objectius d'abast internacional. Des d'aquí desitgem un bon futur al CODOLHisP i a tots els equips que participaren en aquesta jornada, i esperem que puguin seguir organitzant trobades tan profitoses com aquesta.

Anahí ÀLVAREZ AGUADO
Universitat de Barcelona